

Landbrukskonferansen Rica Hotell Bodø, 11-12.4. 2013

Forurensning/avfallshåndtering
Oddlaug Ellen Knutsen
Seksjonsleder forurensning

- vinner til Nordlands beste

Avfall i landbruket....

- Åpen brenning

- Gjødse

- Landbruksplast

- Forsøpling/gammel utstyr som blir stående

- Kjemikalier og farlig avfall

- Gjødse

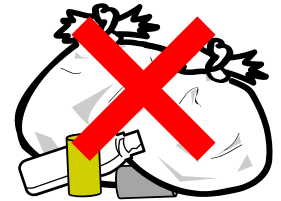
Brenning ....

- Bråtebrenning
- «Søppel»
- Kaffebål...

- lokal forurensning
  - mistrivsel
- helseproblemer
  - luftveissykdommer
- miljøgifter
  - oppkonsentrering
  - helsefare
- oppvarming/energigjenvinning
  - uten farlige utslipp

Hvorfor ikke brenne?

Avfallsbrenning er ikke tillatt!

- husholdningsavfall
  - kan ikke tillate destruksjon av avfall i småovner el åpen brenning
    - uavhengig av mengde og type
- næringsavfall
  - undergraver etablert avfallshåndtering

Det kommunen kan tillate

– lokal forskrift om åpen brenning

- tillate åpen brenning og brenning i småovner
- gi dispensasjoner for brenning:
  - bålrensning (inkl St. Hansbål)
  - brenning av kapp, avispir osv i ovn
  - brannvesenets øvinger
  - ranke-/flatebrenning, halmbrenning

Oppfølging av forsøplingssaker og ulovlig lagring av brukte gjenstander

- Kommunen er [forurensningsmyndighet](#) for oppfølging av forsøplingssaker og ulovlig lagring av brukte gjenstander.
- Kommunen skal drive **tilsyn** med situasjonen og kan pålegge opprydning og fjerning av avfall og brukte gjenstander.
- Kommunen kan også **pålegge** den ansvarlige å sende inn nødvendige opplysninger eller gjøre undersøkelser.
- For å sikre at den ansvarlige rydder opp innen fastsatt frist, kan kommunen vedta **tvangsmulkt** med hjemmel i forurensningsloven.
- Kommunen kan i enkelte tilfeller også selv gjennomføre opprydningen og i etterkant **kreve refusjon** av forurenseren.

Fylkesmannens tilsyn med bedrifter og farlig avfall

-virker for Nordlands beste

Kjemikalierester og farlig avfall

Kilder:

- Rester - kjemikalier til vasking, desinfisering og annen behandling
- Verksteddrift?

Fokus:

- Lagerhold viktig – HMS datablad...Få produkter & holde orden!
- Lagring av farlig avfall – krav til forsvarlig lagring i avfallsforskriften!

Organiske løsemidler

Produkter som inneholder organiske løsemidler er farlig avfall. Eksempler på slike produkter er løsemiddelbaserte rengjøringsmidler, tynnere, vasketynner, frostvæske og bremsevæske.

Spraybokser

Spraybokser er alltid farlig avfall. Også etter at de er tømte.

Spillolje

Spillolje er sannsynligvis den største gruppen farlig avfall i bilbransjen. For "ren" spillolje uten halogener er det opprettet en refusjonsordning.

Bilbatterier

Bilbatterier inneholder miljøskadelige stoffer som bly og batterisyre. Det er opprettet en egen innsamlingsordning for blybatterier.

Lim, lakk etc.

Sortering
Merking

Utilgjengelig
Oppsamling

Hvordan?

**Ta ansvar for
FARLIG AVFALL
i din bedrift**

Farlig avfall er avfall som ikke kan håndteres sammen med annet avfall fordi det kan medføre skader på mennesker og miljø. I bilbransjen oppstår det mange typer farlig avfall. Store mengder farlig avfall er på avveie i naturen. Det er derfor viktig at alle bilbransjebedrifter leverer inn farlig avfall

Brosjyren er utarbeidet av Alpha Consult, Bjørn G. Larsen på oppdrag for Statens forurensningstilsyn.

www.fmno.no

www.miljostatus.no

www.sft.no

www.hmsetatene.no

www.lovdatabasen.no

⇒ forurensningsloven

⇒ avfallsforskriften

⇒ forurensningsforskriften

www.pcb.no

www.elretur.no

www.forbrukerportalen.no

www.gronnguide.no

OSV...

Landbruksplast

- Avfallsselskapene tar imot gratis
- Henting?

Husdyrgjødsel

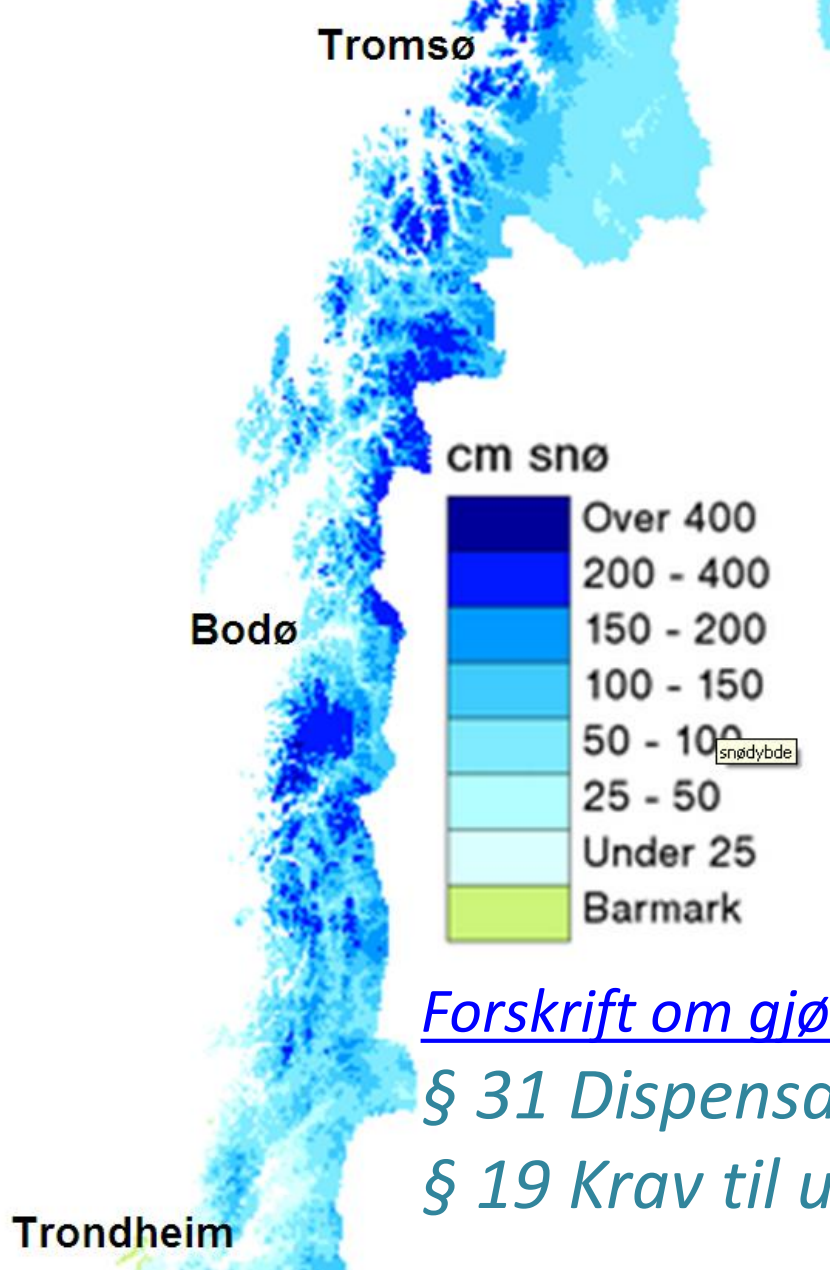
Delegering av «jordbruksforskriftene» 2001.

- Silopressaft – kasserte rundballer
- Husdyrgjødsel
- Bakkeplanering – tatt imot gravemasser underpåskudd av å være bakkeplanering

Rundballer

- Lagring flat, ugrøfta mark min. 50 m fra bekk, kanal el.l.
- Åpning på områder som ikke gir forurensning
- Kompostering

Snøen som falt...

- ✓ Hvilke muligheter har kommunen til å gjøre unntak?

[Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav:](#)

§ 31 Dispensasjon – særlige tilfeller

§ 19 Krav til ulike lagertyper

§ 23 - spredetidspunkt

- Første ledd gir forbud: 1.november – 15. februar og på snødekt el frossen mark.
- u/nedmolding skal skje senest innen 1.sept, men:
- Kommunen kan på vilkår av at kommunens klimatiske forhold og vannkvaliteten i kommunens vassdrag tillater det, ved forskrift eller enkeltvedtak, tillate en senere frist for spredning uten nedmolding /nedfelling enn 1.september, men ikke senere enn 1. oktober.
- Kan forby spredning 1.september – 1. november i områder med alvorlig forurensning eller fare for alvorlig forurensning.

§ 31 - dispensasjoner

- Kommunen kan i særlig tilfeller dispensere fra forskriftens del III (med unntak deler av § 25, § 27, vedlegg 4).
- Særlige tilfeller betyr.. – særlige tilfeller! Dvs enkeltsaksbehandling.
- Dispensasjon må begrunnes ut fra miljøfaglig perspektiv dvs søker må sannsynliggjøre at dette vil kunne skje med **ubetydelig påvirkning på omliggende miljø**, eller **liten fare for sjenanse/lukt i området**, og at det ellers foreligger argumenter for å gi dispensasjon.

Krav til ulike lagertyper jf. §19

- Gjødseldam
- - skal ha tett bunn. Overdekke med duk, drenslag under og langs sidene for å avlede evt jordgass.

Gjødselhaug

- Dersom det etter forskriften kreves tett bunnplate, skal denne være sikret mot teleskader og være sterk nok til å tåle kjøring med tung redskap.
- Gjødselvare med mere enn 25% tørrstoff kan lagres direkte på bakken.
- Gjødselhaugen skal legges der terrenget er slik at haugen naturlig skjermes mot overflatevann, ev. m grøfter eller tette kanter.
- Kommunen kan kreve at gjødselhaugen skjermes mot nedbør dersom det er fare for forurensning.
- Lokalisering ift andre brukere av området vurderes

Vassdrag påvirket av landbruk

Vannregion	Nordland				
Påvirkningstype	(Flere elementer)	Landbruk (alle påvirkninger)			
Vannstype	(Alle)				
Påvirkningsgrad	(Alle)				
Antall av Risikovurdering	Kolonnetiketter				
Radetiketter	Ingen risiko	Mulig risiko	Risiko	Udefinert	Totalsum
Bindalsfjorden-Velfjorden		15	5		20
Vefsnfjorden - Leirfjorden		40	6		46
Rødøy - Lurøy		3			3
Ranfjorden	2	7	3		12
Sør-Salten		7			7
Skjerstadjfjorden		15			15
Nord-Salten		7	6		13
Ofotfjorden	2	19	9		30
Lofoten		157	8		165
Vesterålen	2	28	4	1	35
Totalsum	6	298	41	1	346

- Under utarbeidelse.... Ferdigstilles 1. mai!

Kommunens virkemiddel

- Tilsyn, utføre kontroll, gi pålegg
- Behandle søknader, nybygg, disp. mm.
- Stille krav til større spredeareal i sårbare områder
- Stramme inn spredetidspunkt for sårbare områder (lokal forskrift)
- Veilede og informere brukerne
- Koordinere interkommunale tiltak

Fylkesblomsten....visst skal våren komme!

- Rødsildre er en fjellplante og blomstrer allerede en knapp uke etter at snøen er borte. Vi finner den i Norge fra Lista og gjennom hele fjellheimen til Varanger i Finnmark. På Vestlandet og i Nord-Norge finner vi den også i lavlandet. Rødsildra er også et vanlig vårtegn på Svalbard. Rødsildra er valgt til Nordlands fylkesblomst.

